

غازان فرمانروای مسلمان

اوضاع سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ایران

در عهد حاکمیت غازان (۷۰۳ - ۶۹۴ هـ. ق)

تألیف:

یحییٰ فلاسی

سپهر دانش

۱۳۹۵

سرشناسه

: فلاحی، وحید، ۱۳۶۲ -

عنوان و نام پدیدآور

: غازان، فرمانروای مسلمان: اوضاع سیاسی، اجتماعی، و اقتصادی ایران در عهد حاکمیت غازان، ۶۹۴-۷۰۳ ق.

مشخصات نشر

: همدان: سپهر دانش، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری

: ۱۸۲ ص.

وضعیت فهرست نویسی

: فیبا

شابک

: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۸۷-۴۳-۲

موضوع

: غازان ایلخانی، شاه ایران، ۶۷۰-۷۰۳ ق.

موضوع

: ایران - تاریخ - مغولان و ایلخانیان، ۶۱۶-۷۵۶ ق.

رده‌بندی کنگره

: ۱۳۹۵ غ ۲ / ف ۸ / ۱۰۲۹ DSR

رده بندی دیویی

: ۹۵۵/۰۶

شماره کتابشناسی ملی

: ۴۲۰۱۱۳

غازان فرمانروای مسلمان

اوضاع سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ایران در عهد حاکمیت غازان (۷۰۳-۶۹۴هـ.ق)
تألیف: وحید فلاحی

کهن‌ناشر.....	سپهر دانش
کهن چاپ سال.....	۱۳۹۵
کهن چاپ و تصحیفی.....	چنار
کهن طراحی جلد.....	آپادانا
کهن صفحه‌آرایی.....	سپهر دانش
کهن نوع کاغذ متن.....	۷۰ گرم خارجی
کهن نوع جلد.....	گلاس ۲۵۰ گرم
کهن اندازه و نوع خط.....	نازنین (B13)
کهن قطع کتاب.....	رقعی
کهن تیراژ.....	۵۰۰ جلد
کهن قیمت.....	۱۲۰۰۰ تومان
ISBN 978-600-7187-43-2	

همدان- آرامگاه بوعلی سینا- بلوار خواجه رشید- کوچه رضوی- نیش بزم سبیلوفر- پلاک A3

تلفن: ۰۸۱-۳۲۵۳۴۲۱۶، شماره: ۰۸۱-۳۲۵۲۲۷۹۹ / تلفن همراه: ۰۹۱-۸۸۹۰۳۴۶

پست الکترونیکی ناشر: SepehrLib@Yahoo.com آدرس وب سایت: www.SepehrLib.ir

فروشگاه کتاب الکترونیکی (E-Book): www.taaghche.ir

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

پیشگفتار

فصل اول - ایران در عهد سلطنت غازان

۳	۱-۲- چگونگی به حکومت رسیدن غازان
۹	۱-۲- اعلام‌پذیری غازان
۱۵	۱-۲- وقایع سیاسی دوره حکومت غازان
۲۱	۱-۲- روابط خارجی عهد حاکمیت غازان
۲۱	۱-۲-۴- ارتباط غازان با زیار مرکزی مغول
۲۴	۱-۲-۴- ارتباط غازان با سار و لوس‌های مغولی
۲۴	۱-۲-۴-۳- ارتباط غازان با مملوکان
۳۱	۱-۲-۴-۴- ارتباط غازان با ممالک اروپایی

فصل دوم: اوضاع اجتماعی قلمرو ایلخانی در عهد سلطنت غازان

۳۷	۱-۳- علما و روحانیون مذهبی
۴۲	۲-۳- مشایخ، اهل تصوف و صوفیه
۴۵	۳-۳- دیوان‌سالاران و نظام اداری
۵۵	۳-۴- لشکریان و ساختار نظامی
۶۵	۳-۵- جایگاه و وضعیت زنان
۷۴	۳-۶- اصناف و تشکیلات پیشه‌وری
۸۱	۳-۷- قضات و نظام حقوقی
۹۲	۳-۸- رعایا (مردم عادی)

فصل سوم: وضعیت اقتصادی قلمرو ایلخانانی در عهد حاکمیت غازان

۱۰۵	۴-۱- وضعیت کشاورزی.....
۱۱۸	۴-۲- مالکیت ارضی.....
۱۲۹	۴-۳-۱- نظام پستی و شبکه ارتباطی.....
۱۳۸	۴-۳-۲- وضعیت تجارت.....
۱۴۴	۴-۵- نظام پولی.....
۱۵۰	۴-۶- نظام مالیات.....
۱۶۴	۴-۷- عمارت و بنا سازی.....

۱۷۵	منابع و مآخذ
-----	--------------

پیشگفتار

با غلبه و حاکمیت مغول، دوران جدیدی در تاریخ ایران آغاز شد که ابعاد مختلف زندگی سیاسی، اجتماعی و اقتصادی مردم این سرزمین را تحت تأثیر قرار داد. هجوم و ایلغار مغول به ایران پیامدهای اجتماعی و اقتصادی مخرب در پی داشت که از جمله این پیامدها می‌توان به کاهش جمعیت، ویرانی شهرها، فروپاشی کشاورزی و زوال تجارت اشاره کرد.

سلاطین مغول که اقد تجربه حکومتی بودند، پس از تثبیت حاکمیتشان بر ایران تا مدت‌ها بر تجربه حکمرانی خود که بر کوچ‌نشینی و بیابان‌گردی مبتنی بود پابرجا ماندند اما با گذشت زمان، برای ثبات و دوام حکومت و موفقیت در کنترل امپراتوری وسیع خود به اصداء و تجربه حکومتی ایرانیان روی آوردند. مغولان به ویژه پس از تثبیت حکومت ایلخانان برای تداوم حکومت خود با یاری وزیران و دیوانسالاران ایرانی در جهت اصلاحات - بران نابسامانی‌ها و ترمیم ویرانی‌ها گام برداشتند. در میان حکام ایلخانی، سازان خان (۷۰۳-۶۹۴ هـ.ق) نقش عمده‌ای در این زمینه ایفا کرد و با انجام اصلاحاتی در امور مختلف درصدد ترقی وضعیت جامعه و حکومت برآمد. در واقع با روی کار آمدن غازان و پذیرش اسلام از جانب وی، دوره اعتلایی در حکومت ایلخانان پدیدار گشت و راه و رسم حکومتی او و تغییرات و اصلاحاتی که در امور مختلف مملکت ایجاد کرد، نمودی از یک اندیشه متعالی در اداره حکومت بود که نتایج ارزنده‌ای در پی داشت. رشیدالدین فضل‌الله همدانی که مقام وزارت غازان را

برعهده داشت در این زمینه نقشی اساسی داشت و در واقع طراح و مبتکر اصلی اصلاحات ایلخان بود. اصلاحات و سیاست‌های غازان و وزیرش رشیدالدین، جامعه را به سوی پیشرفت و ترقی سوق داد و موجبات رشد و تداوم حکومت ایلخانی در این دوره را فراهم کرد.

به طور کلی حاکمیت غازان از نگاه مورخین و محققین عهد ایلخانی نقاب عدالتی در تاریخ حکومت ایلخانان به شمار می‌آید که بر جوانب مختلف حیات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی این عصر سایه افکنده است، به گونه‌ای که عصر سلطنت غازان را دوران بهبود و ترقی حکومت ایلخانی دانسته‌اند و اسلام‌پذیری و رعایت فاصله گرفتن مغولان از یاسای چنگیزی و جایگزین شدن شریعت اسلامی، شاه را امری مهم قلمداد کرده‌اند.

تألیف حاضر به تبیین اوضاع سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ایران در عهد سلطنت غازان می‌پردازد و نقش اسلام‌پذیری و اصلاحات این ایلخان و تأثیر آن بر وضعیت قلمرو ایلخانی در این دوره مورد توجه و بررسی قرار می‌دهد.

وحد فلاحی

۱۳۹۵